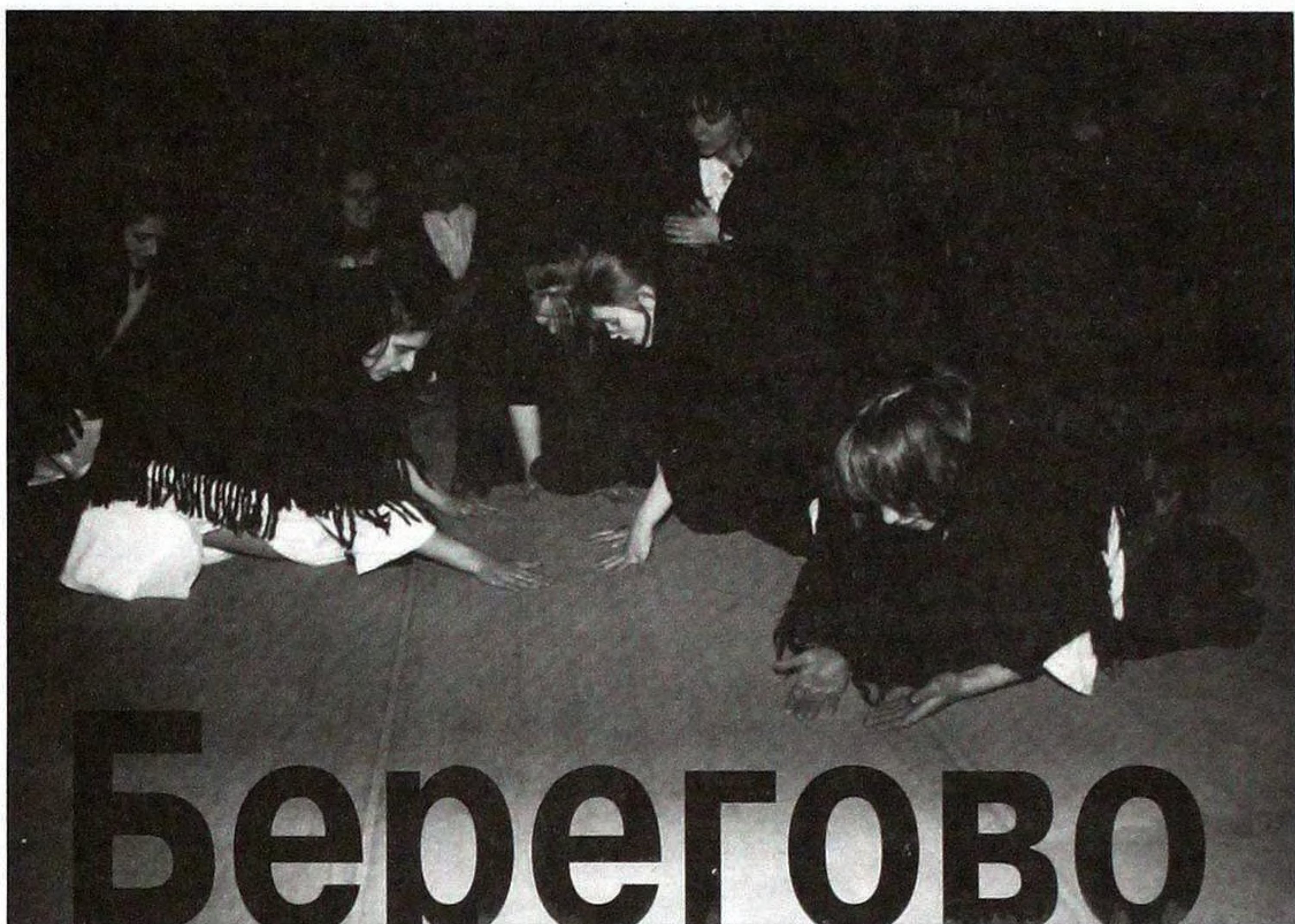

Атілла Віднянський — засновник і керівник Берегівського угорського театру ім. Д'юлі Ійєша, режисер-постановник вистав «Сон літньої ночі» за В.Шекспіром, «Чекаючи на Годо» за С.Беккетом, «Тригрошова опера» за Б.Брехтом, «Соколина вечеря» за Дж.Бокаччо тощо...

■ Сцени з вистави «Смерть у соборі» за Т.Еліотом. Режисер Атілла Віднянський.

34 Вісті з Берегово

Бліц-інтерв'ю з Атіллою Віднянським

Завдання митця — відкрити, проникнути...

Наша швидкоплинна розмова відбулася у Будинку актора під час приїзду угорського театру до Києва. Трохи стомлений, виснажений дорогою та турботами, він, наперекір усьому, був привітним, внутрішньо зібраним і нібито у гарному настрої.

— Ви то несподівано з'являєтесь, то знову зникаєте...

— Звісна річ, це проблема нашої кишені. Є гроші — ми приїжджаємо, нема грошей — нічого немає. Тому ми повинні ці гроші якось знаходити. Цього разу ми виступаємо в рамках дружньої акції, організованої посольством Франції в Україні. Говорять, що ми своєрідний «феномен українського мистецтва» — угорська культура на українській землі. Це дійсно неординарний випадок і унікальне явище в Україні. Нас не завжди розуміють і підтримують, але ми продовжуємо існувати як театр угорського національного осередку. Взагалі я не розумію, як можна нас вважати чужими. Ми всі починали і вчилися у Києві... Сьогодні є багато спільних творчих проєктів у нас в театрі, а також спільно з київськими...

— Нещодавно ваш колектив поповнився новою хвилею молоді...

— Так. Свого часу театр робила «щаслива сімка». У 1992 році Київський державний театральний ін-

ститут ім. І.Карпенка-Карого набрав угорський курс із семи осіб. Ідея створення театру стала водночас і політичним рішенням двох Міністерств культури — України та Угорщини. Сьогодні нас уже дев'ятнадцятеро, тобто досить солідна труппа.

— Як сьогодні ідуть ваші справи?

— У людей десять місяців немає платні. Але, на щастя, це не впливає на атмосферу в театрі. Її визначає робота. Молоді люди амбітні, всі бажають грати, всі прагнуть одержувати ролі... Всі готові працювати, наче годинник. Це радісно.

— У вас сьогодні є проблема непрофесійних акторів?

— Непрофесійність — це проблема будь-якої справи. Але мені з цим, на щастя, поки що не доводилось стикатися. Під час роботи над виставою «Блоха у вусі» у Київському театрі російської драми ім. Л.Українки я побачив професійно підготовлену труппу. Сьогодні в театрах існує інша про-

блема: акторам треба себе забезпечувати, тому вони повинні підпрацьовувати в інших місцях. На репетиції приходять стомлені, виснажені... В цьому проблема...

— А що саме для вас є стимулом у сьогоднішніх життєвих труднощах?

— Мене не цікавлять труднощі. Я не люблю скаржитись та лаяти долю. Я відсторонююсь наскільки це можливо. Але я теж виховую дітей... І фінансова скрута — це реальність... На щастя, я можу собі дозволити постановки за кордоном. Звісно, це можливість заробити гроші. Але я погоджуюсь працювати тільки з власним театром. Це дійсно творчість і, водночас, стимул.

— Цього разу ви привозили «Смерть у соборі» за Т.Еліотом. Форма вистави наближена до народного обряду, якоюсь мірою до давньогрецької трагедії... Це було принциповим вирішенням?

— Так. У драматургічному тексті домінують пісні хору. Тому виникла ідея ритмічного звуковедення та пластики. Це й визначило головні принципи в роботі та засоби подачі матеріалу. Найголовнішим питанням було: як бути з хором? Хто вони такі? З одного боку, це народне джерело — хори в обрядах, у різдвяних колядуваннях; з іншого — давньогрецька культура, безпосередньо давньогрецька трагедія — це корені театру і корені всесвітнього мистецтва взагалі... Наскільки це вийшло, це вже інше питання.

— Майданчик Будинку актора, де ви грали виставу, вважається складним і достатньо специфічним для роботи. Адже модерний архітектурний інтер'єр приміщення сам по собі вже створює надзвичайну ауру і диктує певні умови гри...

— Звичайно, можна посылатись на майданчик, що він не такий, створює проблеми. Але наше завдання — опанувати цей майданчик. Нехай це виходить на тридцять відсотків. Але ми спробували. І якщо дещо не вийшло, це вже наша провина. Завтра ми зіграємо по-іншому. У цьому унікальність театру. Все можна виправити і водночас неможна, тому що це буде вже вистава наступного дня.

— Що плануєте привезти наступного разу?

— В роботі «Предки» А.Міцкевича, «Три сестри» А.Чехова.

— У театрі сьогодні є що дивитись?

— Для нас — безперечно. Нам як колективу, який працює на периферії, дуже важливо періодично з'являтися у столиці. Ми прагнемо постійно бувати на фестивалях, їздити на гастролі... По-перше, щоб порівнювати і якось розвиватись... Я вважаю, що є люди, які можуть зробити справжній театр, які прагнуть його зробити. Для цього, дійсно, потрібна відданість справі. І творити, якщо не нове, то новостворене, новонароджене. А це велика справа і водночас місія. Унікальне, неповторне за власною сутністю, явище ТЕАТР, все ж таки одержує перемо-

гу над кіно, телебаченням, живописом, літературою. Сьогодні він може єднати всі ці види мистецтва.

— Але сьогодні люди максимально закриті...

— У цьому й є найвище завдання митця — відкрити, проникнути, торкнутися душі людини... Як? Це вже питання творчості. Для багатьох це стає питанням життя. І заради цих неповторних моментів, коли я можу відкрити чийсь серце, справді варто жити і займатись такою невдячною, на перший погляд, справою як театр. Саме в цьому моя місія, якщо я намагаюся бути митцем, якщо у мене щось виходить. І я думаю, що бути митцем це вершина...

Вела розмову Любов Суботіна